

Analiza financijskih izveštaja poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Majetić, Matej

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:267121>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-26**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij Financijski menadžment

Matej Majetić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA
VODOPRIVREDA NOVA GRADIŠKA D.D. ZA RAZDOBLJE
OD 2017. DO 2019. GODINE**

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij Financijski menadžment

Matej Majetić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA
VODOPRIVREDA NOVA GRADIŠKA D.D. ZA RAZDOBLJE
OD 2017. DO 2019. GODINE**

Završni rad

Kolegij: **Financijski menadžment**

JMBAG: 00102232110

e-mail: matejmajetic320@gmail.com

Mentor: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Undergraduate Study Financial management

Matej Majetić

**ANALYSIS OF FINANCIAL STATEMENTS OF THE
COMPANY VODOPRIVREDA NOVA GRADIŠKA D.D. FOR
THE PERIOD FROM 2017 TO 2019**

Final paper

Osijek, 2020.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Matej Majetić

JMBAG: 00102232110

OIB: 97011735422

e-mail za kontakt: matejmajetic320@gmail.com

Naziv studija: Prediplomski sveučilišni studij, Financijski menadžment

Naslov rada: Analiza financijskih izvještaja poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Mentor/mentorica diplomskog rada: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

U Osijeku, ____14. rujna, 2020. ____ godine

Potpis

SAŽETAK

U poslovnom svijetu provodi se analiza financijskih izvještaja iz tri temeljna izvora: bilanca poduzeća unutar koje su podaci o promjeni imovine, obveza i kapitala u navedenom razdoblju, računa dobiti i gubitka u kojem su vidljivi prihodi i rashodi u cjelokupnom razdoblju promatranja, te izvještaja o novčanom toku. Na temelju tih izvještaja provodi se vertikalna i horizontalna analiza te analiza financijskih pokazatelja, odnosno omjera. Putem vertikalne analize dolazi se do podataka o promjeni određene pozicije tijekom vremena, dok se u horizontalnoj analizi promatra kako se pojedina pozicija u izvještajima kreće unutar cjeline, odnosno promatra se struktura elemenata u odnosu na bazu. Analizom financijskih omjera prati se prije svega kretanje likvidnosti i aktivnosti poduzeća, zatim stanje zaduženosti poduzeća, investiranja, ali i ekonomičnost te profitabilnost poslovanja.

U ovom radu se analizira poslovanje tvrtke Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine. Promatrano poduzeće je u prvoj godini promatranja ostvarilo gubitak u poslovanju, dok je u posljednje dvije godine prikazala dobit. Oscilacije u poslovanju koje su prisutne u promatranom razdoblju ostavile su traga u gotovo svim segmentima poslovanja, dugotrajna imovina postaje sve manja, sve je manja tekuća razina likvidnosti, te je dovela društvo do situacije u kojoj je bila primorana smanjiti temeljni kapital tvrtke. Iz tih, ali i ostalih zaključaka koje su produkt analize poduzeća može se reći da je poduzeće u promatranim godinama nije učinilo značajnije korake u unapređivanju poslovanja te da mu je između ostaloga potrebna dokapitalizacija kako bi uz dodatna ulaganja bilo konkurentnije, kako na svom geografskom području, tako i šire.

ABSTRACT

In the business world, the analysis of financial statements is performed from three main sources: the balance sheet of the company within which data on changes in assets, liabilities and equity in the period, income statement in which income and expenses are visible in the entire observation period, and cash current. Based on these reports, a vertical and horizontal analysis is performed, as well as an analysis of financial indicators, i.e. ratios.

Through the vertical analysis, data is obtained on the change of a certain position over time, while in the horizontal analysis it is observed how the individual position in the reports moves within the whole, i.e. the structure of the elements in relation to the base is observed. The analysis of financial ratios monitors, first of all, the movement of liquidity and activities of the company, then the state of indebtedness of the company, investments, but also the economy and profitability of operations.

This paper analyzes the business of Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. in the period from 2017 to 2019. The observed company made a loss in the first year of observation, while in the last two years it showed a profit. Oscillations in business that were present in the observed period left a mark in almost all business segments, fixed assets became smaller, the current level of liquidity decreased and led the company to a situation where it was forced to reduce the company's share capital.

From these and other conclusions that are the product of the company's analysis, it can be said that the company in the observed years has not made significant steps to improve business and that it needs, among other things, recapitalization to be more competitive with additional investments, both in its geographical area and beyond.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PRIKAZ PODUZEĆA VODOPRIVREDA NOVA GRADIŠKA D.D.	2
2.1. Povijesni razvoj poduzeća	2
2.2. Poslovanje poduzeća danas	2
3. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA	5
3.1. Bilanca poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.....	5
3.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.	11
3.3. Izvještaj o novčanom toku poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.	16
4. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA.....	19
4.1. Pokazatelji likvidnosti	19
4.2. Pokazatelji zaduženosti.....	20
4.3. Pokazatelji profitabilnosti.....	22
4.4. Pokazatelji aktivnosti.....	24
5. ZAKLJUČAK	26
6. LITERATURA	27
POPIS TABLICA.....	28
POPIS GRAFIKONA	29

1. UVOD

Svako poduzeće tijekom svog poslovanja postavlja i ostvaruje različite ciljeve, teži što kvalitetnijem upravljanju, no svaki ostvareni cilj, podatak, informacija ili dobiveni rezultat, samo po sebi, nemaju značenje izvan konteksta. Kako bi informacije iz poduzeća bile što korisnije, potrebno ih je adekvatno interpretirati. Osnovna svrha analize financijskih izvještaja je smisljena interpretacija podataka i informacija kako bi se dobila jasna slika o poslovanju poduzeća. Ovaj rad predstavlja analizu temeljnih financijskih izvještaja poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za tri uzastopna obračunska razdoblja, 2017., 2018. i 2019. godinu.

Nakon uvoda, u drugom poglavlju opisana je povijest tvrtke te slijedom povijesti opisana i situacija i okolnosti u kojima se poduzeće nalazi danas. Iduće poglavlje prikazuje bilancu poduzeća za promatrana razdoblja, njezinu strukturu te promjene tijekom razdoblja, odnosno provedenu vertikalnu i horizontalnu analizu. Nakon bilance predstavljen je i račun dobiti i gubitka, također sa provedenom vertikalnom i horizontalnom analizom te interpretacijom istih. U skupinu temeljnih financijskih izvještaja spada i izvještaj o novčanom toku čiji su podaci također prikazani. Kako bi analiza financijskih izvještaja bila potpuna, potrebno je provesti i analizu financijskih omjera, odnosno pokazatelja. Za potrebe ovog rada korištene su četiri skupine pokazatelja, to su: pokazatelji likvidnosti od kojih su izdvojeni i detaljnije obrađeni: koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent ubrzane likvidnosti, zatim pokazatelji zaduženosti od kojih su izdvojeni: koeficijent zaduženosti i koeficijent financiranja, pokazatelji profitabilnosti od kojih su korišteni: neto profitna marža, neto rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitog kapitala te na samom kraju analize pokazatelji aktivnosti od kojih su izdvojeni i interpretirani: koeficijent obrta ukupne i dugotrajne imovine te koeficijent obrta potraživanja koji daje informacije i o prosječnom trajanju naplate potraživanja.

U svrhu izrade ovog rada korištene su metode horizontalne i vertikalne analize te metoda analize financijskih omjera, tj. pokazatelja.

2. PRIKAZ PODUZEĆA VODOPRIVREDA NOVA GRADIŠKA D.D.

2.1. Povijesni razvoj poduzeća

Povijest tvrtke Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. seže u 1958. godinu kada se osniva Vodna zajednica „Crnac polje“ koja je postojala radi upravljanja i održavanja objekata obranu od poplava i odvodnju oborinskih voda. Nakon toga 1970. godine dolazi do sjedinjenja vodnih zajednica sa ovog područja te se osniva OOUR¹ „Vodoprivreda“ Slavonski brod u čijoj je organizacijskoj strukturi postojala sekcija Nova Gradiška. Novim politički ustrojem i potrebama na području Nove Gradiške i njezine okolice, 1991. godine, sekcija Nova Gradiška se izdvaja iz postojeće matične organizacije i osniva se JVP² Nova Gradiška koja je osnovana od tadašnje Skupštine općine Nova Gradiška. Sukladno promjenama Zakona o trgovačkim društvima JVP² Nova Gradiška mijenja naziv u Vodoprivreda Nova Gradiška d.o.o. te sukladno promjenama Zakona o lokalnoj i regionalnoj upravi i samoupravi po kojem se vlasništvo prenosi na Brodsko-posavsku županiju i Hrvatske vode. Tvrtka je pod vlasništvom županije poslovala do 1997. godine kada se promjenom Zakona o vodama stječu uvjeti za privatizaciju tvrtke Vodoprivreda Nova Gradiška d.o.o. koja mijenja svoj pravni oblik u dioničko društvo uz isti naziv tvrtke. Nakon provedenog postupka privatizacije vlasnička struktura se dijeli na zaposlenike poduzeća, jedinicu lokalne i regionalne uprave odnosno Brodsko – posavsku županiju i Hrvatske Vode koje su nakon prvog kruga provedene privatizacije zadržale dio u vlasničkoj strukturi.

2.2. Poslovanje poduzeća danas

Nakon pretvorbi i privatizacije, a do danas učinjeni su brojni koraci koji su poduzeće doveli do danas: prije svega povećan je obujam poslova nekoliko puta, zatim je povećana struktura poslova, povećan je udio poslova dobivenih na tržištu putem javnog nadmetanja. Za poduzeće izrazito bitna, dobivena je licenca na branjenom području br. 4 na malom slivu Šumetlica Crnac za poslove održavanja melioracijskog sustava, te je dobivena licenca ministarstva graditeljstva za poslove srednjeg poduzetnika (prema veličini poduzeća).

¹ Osnovna organizacija udruženog rada

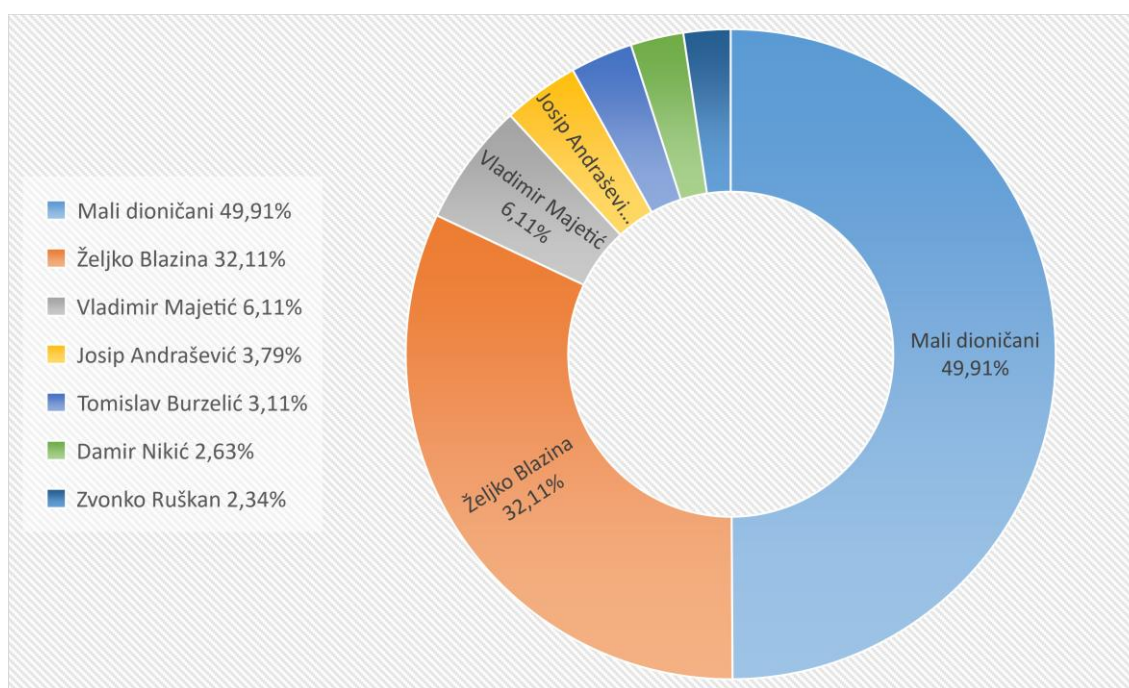
² Javno Vodoprivredno poduzeće

Temeljem odrađenih poslova poduzeće posjeduje reference za poslove:

- a) izgradnje rekonstrukcije nasipa na području RH,
- b) održavanje melioracijskog sustava te radove redovne i izvanredne obrane od poplava na području malog sliva Šumetlica Crnac,
- c) izgradnje vodovodne mreže i kućnih priključaka,
- d) izgradnje kanalizacijske mreže i kućnih priključaka,
- e) izgradnje retencija i malih brana,
- f) izgradnja crpnih stanica i sustava za navodnjavanje.

Poduzeće danas prema pravnom ustroju posluje kao dioničko društvo. Jedna od zanimljivosti vlasničke strukture ovog poduzeća je što je ono u potpunosti u vlasništvu sadašnjih i bivših zaposlenika te još jedan detalj koji pokazuje da niti jedan pojedinac u vlasničkoj strukturi nije većinski vlasnik. Ilustrirani prikaz vlasničke strukture poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. prikazan je grafikonom 1.

Grafikon 1. Prikaz vlasničke strukture poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz izvotka dioničara objavljenih na stranicama SKDD-a³

³ Središnje klirinško depozitarno društvo

Svoju budućnost poduzeće vidi kroz velike europske projekte na kojima sudjeluje samostalno ili u zajednici ponuditelja za poslove niskogradnje za koje je specijalizirano. Društvo je za navedene aktivnosti dobro opremljeno sa relativno mladom i suvremenom opremom i dobro specijaliziranim ljudskim resursima. U društvu se prate mjere sufinanciranja proizvodne opreme (dugotrajne imovine) od strane resornog ministarstva putem europskih sredstava kako bi se nabavila dodatna oprema za još veće zahvate i poslove niskogradnje što bi povećalo efikasnost društva, a tvrtka bi bila konkurentnija i trgovačkim društvima izvan Republike Hrvatske koji uspješno posluju na njezinom tržištu.

3. FINANCIJSKA IZVJEŠĆA

3.1. Bilanca poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.

Bilanca kao jedan od temeljnih financijskih izvještaja prikazuje stanje imovine i njezinih izvora na određeni dan, najčešće je to 31.12. Upravo zbog toga što se sastavlja na određeni dan, naziva se još i statički financijski izvještaj. U ovom primjeru korištena je bilanca poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. i to za tri promatrana razdoblja od 2017. do 2019. godine čiji su podaci prikazani u sljedećoj tablici.

Tablica 1. Bilanca poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine

U kunama

AKTIVA	2017.	2018.	2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA	9.160.989	7.958.582	7.939.573
Materijalna imovina	8.405.601	7.558.241	7.644.346
Zemljište	1.501.417	1.501.417	1.501.417
Građevinski objekti	545.070	440.800	339.715
Postrojenja i oprema	5.010.761	4.717.521	5.095.795
Alati, pogonski inventar i transportna sredstva	1.321.211	877.853	696.774
Ostala materijalna imovina	27.142	20.650	10.645
Financijska imovina	755.388	400.341	295.227
Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	5.000	5.000	5.000
Ostala dugotrajna financijska imovina	750.388	395.341	290.227
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	2.845.512	5.765.835	4.260.366
Zalihe	1.297.834	1.010.238	2.715.599
Sirovine i materijal	958.772	1.010.238	1.050.125
Proizvodnja u tijeku	339.062	0	1.665.474
Potraživanja	712.534	4.351.090	1.458.494
Potraživanja od kupaca	695.492	4.323.203	1.447.322

Potraživanja od države i drugih institucija	17.042	27.887	11.172
Financijska imovina	2.202	301.235	2.968
Dani zajmovi, depoziti i slično	0	300.000	0
Ostala financijska imovina	2.202	1.235	2.968
Novac i novčani ekvivalenti	832.942	103.272	83.305
UKUPNO AKTIVA	12.006.501	13.724.417	12.199.939
PASIVA	2017.	2018.	2019.
KAPITAL I REZERVE	5.395.033	5.964.830	6.254.939
Temeljni (upisani) kapital	6.852.000	6.852.000	6.852.000
Rezerve iz dobiti	309.186	309.186	309.186
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	861.660	(1.766.153)	(1.196.357)
Dobit ili gubitak poslovne godine	(2.627.813)	569.797	290.110
DUGOROČNE OBVEZE	469.738	0	435.784
Obveze prema bankama	469.738	0	435.784
KRA TKOROČNE OBVEZE	6.096.965	7.743.917	5.423.324
Obveze prema bankama	1.300.000	1.621.457	513.636
Obveze za predujmove	5.194	0	0
Obveze prema dobavljačima	3.093.315	4.421.215	3.415.842
Obveze prema zaposlenima	619.432	690.938	727.587
Obveze za poreze i doprinose	734.626	703.620	376.560
Obveze s osnove udjela u rezultatu	205.560	205.560	205.560
Ostale kratkoročne obveze	138.838	101.127	184.139
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA	44.765	15.670	85.892
UKUPNO PASIVA	12.006.501	13.724.417	12.199.939

*Izvor: Izrada autora na temelju bilance poduzeća objavljene na stranicama
Financijske agencije (FINA)*

Aktiva, odnosno imovina tvrtke Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u prvoj, 2017. godini razmatranja iznosi nešto više od 12 milijuna. Kako se tvrtka pretežito bavi uslužnim djelatnostima, kojima u pravilu iznos dugotrajne imovine premašuje iznos kratkotrajne, to se ogleda i na primjeru ove tvrtke. Dugotrajna imovina čini 76,30% što iznosi 9.160.989 kuna,

dok kratkotrajna imovina iznosi 2.845.512 kuna i zauzima 23,70% ukupne imovine poduzeća. Tvrtka posjeduje širok spektar teške mehanizacije što se ogleda u strukturi dugotrajne imovine u kojoj materijalna imovina, odnosno postrojenja i oprema čine 41,73%, što iznosi 5.010.761 kunu ukupne imovine, dok izrazito mali dio od 6,29% otpada na dugotrajnu financijsku imovinu. Pored dugotrajne imovine ukupnoj imovini nalazi se i stavka kratkotrajne imovine koja zauzima gotovo četvrtinu ukupne imovine i u kojoj je najznačajnija stavka zalihe koje čine 10,81% ukupne imovine i koje su svakom uslužnom poduzeću izrazito važne jer osiguravaju alate i pričuvne dijelove, potrebne za nesmetano izvođenje poslovnih procesa. Pored zaliha, kratkotrajnu imovinu čine još i potraživanja od kupaca u iznosu 695.492 kune te stavka bilance koja je glavni pokazatelj solventnosti, a to su novac i novčani ekvivalenti koji u ukupnoj imovini sudjeluju sa 6,94% i iznose 832.942 kune što govori o niskoj solventnosti poduzeća.

U području pasive poduzeća, u prvoj promatranoj godini kapital i rezerve tvrtke iznosile su 5.395.033 kune što iznosi manje od temeljnog (upisanog) kapitala tvrtke upravo zbog ostvarenog gubitka u 2017. godini koji je iznosio 2.627.813 kuna, gubitak u poslovanju ostvaren je ponajviše zbog nedostatka ugovorenih poslova te visokih fiksnih troškova u kojima prednjače troškovi plaće i amortizacije što se ogleda i u računu dobiti i gubitka.

Pored kapitala u pasivi se ističe i stavka kratkoročnih obveza tvrtke koja iznosi 6.096.965 kuna te koja, zbog iskazanog gubitka u promatranoj godini, premašuje iznos kapitala i rezervi te sudjeluje sa 50,78% u ukupnoj pasivi. Uslijed negativnog trenda i nemogućnosti servisiranja dugoročnih obveza, tvrtka odabire kao poslovno rješenje financiranje dugoročnih obveza iz kratkoročnih izvora zbog nemogućnosti reprogramiranja dospjelih dugoročnih obveza što je u aktivni prikazano stavkom „Obveze prema bankama“ u iznosu od 1.300.000 kuna.

Uslijed nastalog gubitka u 2017. godini do djelomičnog oporavka dolazi već u idućoj, 2018. godini u kojoj tvrtka ostvaruje dobit u iznosu 569.797 kuna što izražava jako mali udio dobiti u ukupnim prihodima od svega 2,33%. Iako je tvrtka ostvarila dobit, njezina se dugotrajna imovina smanjila upravo zbog nedostatka investicija, dok je kratkotrajna imovina porasla čak 102,63%, uslijed povećanje realizacije poslova, porast se najviše očitovao kroz povećanje potraživanja od 510,65%, koja se ogledaju kroz nedospjela, ali i dospjela, a nenaplaćena potraživanja. Porastu kratkotrajne imovine pomogao je i snažan rast kratkotrajne financijske imovine koja je sa 2.202 kune u 2017. godini porasla na 301.235 kuna upravo zbog stavke danih zajmova i depozita te prikazala postotni rast od 13.580,06%. Stavka u bilanci kroz koju se očituje solventnost poduzeća, u 2018. godini pada na jako nisku razinu od samo 0,75% ukupne imovine poduzeća dok je u 2019. godini taj postotak iznosio 1,51%. Oporavak poduzeća kroz

ostvarenu dobit u 2018. godini povećava temeljni kapital za 10,56%, dugoročne obveze u potpunosti nestaju, dok stavka kratkoročnih obveza raste za 27,01% zbog servisiranja kratkoročnih obveza kratkoročnim kreditom.

Kako je tvrtka od početnog promatranog razdoblja iz 2017. godine i ostvarenog gubitka, u 2018. godini krenula pozitivnim trendom, tako je u 2019. godini taj trend nastavljen. Tvrtka na kraju godine posluje sa 290.110 kuna dobiti koja s udjelom od 1,19% ukupnih prihoda ipak predstavlja rast, odnosno pozitivan trend u odnosu na prethodnu godinu. U 2019. godini u dugotrajnoj materijalnoj imovini poduzeća nema značajnijih promjena, zanemarivo povećanje ulaganja u postrojenja i opremu, dok kod financijske imovine, kao i prethodne godine dolazi do pada s time da je u tom razdoblju prisuta pad od 26,26%, što je rezultat naplate potraživanja za dugotrajnu financijsku imovinu, odnosno potraživanja za prodane vlastite dionice malim dioničarima na rok od 20 godina. U pasivi poduzeća dobit u 2019. godini povećava kapital i rezerve za 4.86%, ali značajnije povećanje bilježe obveze poduzeća, nakon što je tvrtka u 2018. godini očistila sve dugoročne obveze, u 2019. godini se ponovno dugoročno zadužuje za 435.784 kune odnosno 3.57% svoje ukupne pasive, dok kratkoročne obveze bilježe pad od 29,97% iz čega se lako zaključuje da je tvrtka reprogramirala svoje kratkoročne obveze u dugoročne.

Tablica 2. Stope promjena bilance poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine

AKTIVA	2017./2018.	2018./2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA	-13,13%	-0,24%
Materijalna imovina	-10,08%	1,14%
Zemljište	0,00%	0,00%
Građevinski objekti	-19,13%	-22,93%
Postrojenja i oprema	-5,85%	8,02%
Alati, pogonski inventar i transportna sredstva	-33,56%	-20,63%
Ostala materijalna imovina	-23,92%	-48,45%
Financijska imovina	-47,00%	-26,26%
Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	0,00%	0,00%
Ostala dugotrajna financijska imovina	-47,32%	-26,59%

KRATKOTRAJNA IMOVINA	102,63%	-26,11%
Zalihe	-22,16%	168,81%
Sirovine i materijal	5,37%	3,95%
Proizvodnja u tijeku	-100,00%	100,00%
Potraživanja	510,65%	-66,48%
Potraživanja od kupaca	521,60%	-66,52%
Potraživanja od države i drugih institucija	63,64%	-59,94%
Financijska imovina	13580,06%	-99,01%
Dani zajmovi, depoziti i slično	100,00%	-100,00%
Ostala financijska imovina	-43,91%	140,32%
Novac i novčani ekvivalenti	-87,60%	-19,33%
UKUPNO AKTIVA	14,31%	-11,11%
PASIVA	2017./2018.	2018./2019.
KAPITAL I REZERVE	10,56%	4,86%
Temeljni (upisani) kapital	0,00%	0,00%
Rezerve iz dobiti	0,00%	0,00%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-304,97%	-32,26%
Dobit ili gubitak poslovne godine	-121,68%	-49,09%
DUGOROČNE OBVEZE	-100,00%	100,00%
Obveze prema bankama	-100,00%	100,00%
KRATKOROČNE OBVEZE	27,01%	-29,97%
Obveze prema bankama	24,73%	-68,32%
Obveze za predujmove	-100,00%	100,00%
Obveze prema dobavljačima	42,93%	-22,74%
Obveze prema zaposlenima	11,54%	5,30%
Obveze za poreze i doprinose	-4,22%	-46,48%
Obveze s osnove udjela u rezultatu	0,00%	0,00%
Ostale kratkoročne obveze	-27,16%	82,09%
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA	-64,99%	448,13%
UKUPNO PASIVA	14,31%	-11,11%

*Izvor: Izrada autora na temelju bilance poduzeća objavljene na stranicama
Financijske agencije (FINA)*

U tablici 3. prikazana je vertikalna analiza bilance poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za promatrano razdoblje u kojoj se analiza provodi korištenjem stavke ukupne aktive, odnosno ukupne pasive kao baze za provedbu analize.

Tablica 3. Struktura bilance poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine.

AKTIVA	2017.	2018.	2019.
DUGOTRAJNA IMOVINA	76,30%	57,99%	65,08%
Materijalna imovina	70,01%	55,07%	62,66%
Zemljište	12,51%	10,94%	12,31%
Građevinski objekti	4,54%	3,21%	2,78%
Postrojenja i oprema	41,73%	34,37%	41,77%
Alati, pogonski inventar i transportna sredstva	11,00%	6,40%	5,71%
Ostala materijalna imovina	0,23%	0,15%	0,09%
Financijska imovina	6,29%	2,92%	2,42%
Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	0,04%	0,04%	0,04%
Ostala dugotrajna financijska imovina	6,25%	2,88%	2,38%
KRAKOTRAJNA IMOVINA	23,70%	42,01%	34,92%
Zalihe	10,81%	7,36%	22,26%
Sirovine i materijal	7,99%	7,36%	8,61%
Proizvodnja u tijeku	2,82%	0,00%	13,65%
Potraživanja	5,93%	31,70%	11,95%
Potraživanja od kupaca	5,79%	31,50%	11,86%
Potraživanja od države i drugih institucija	0,14%	0,20%	0,09%
Financijska imovina	0,02%	2,19%	0,02%
Dani zajmovi, depoziti i slično	0,00%	2,19%	0,00%
Ostala financijska imovina	0,02%	0,01%	0,02%
Novac i novčani ekvivalenti	6,94%	0,75%	0,68%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%

PASIVA	2017.	2018.	2019.
KAPITAL I REZERVE	44,93%	43,46%	51,27%
Temeljni (upisani) kapital	57,07%	49,93%	56,16%
Rezerve iz dobiti	2,58%	2,25%	2,53%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	7,18%	-12,87%	-9,81%
Dobit ili gubitak poslovne godine	-21,89%	4,15%	2,38%
DUGOROČNE OBVEZE	3,91%	0,00%	3,57%
Obveze prema bankama	3,91%	0,00%	3,57%
KRATKOROČNE OBVEZE	50,78%	56,42%	44,45%
Obveze prema bankama	10,83%	11,81%	4,21%
Obveze za predujmove	0,04%	0,00%	0,00%
Obveze prema dobavljačima	25,76%	32,21%	28,00%
Obveze prema zaposlenima	5,16%	5,03%	5,96%
Obveze za poreze i doprinose	6,12%	5,13%	3,09%
Obveze s osnove udjela u rezultatu	1,71%	1,50%	1,68%
Ostale kratkoročne obveze	1,16%	0,74%	1,51%
ODGOĐENO PLAĆANJE	0,37%	0,11%	0,70%
TROŠKOVA I PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA			
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%

*Izvor: Izrada autora na temelju bilance poduzeća objavljene na stranicama
Financijske agencije (FINA)*

3.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.

U skupinu temeljnih financijskih izvještaja spada i Račun dobiti i gubitka. Izvještaj je to koji sažima sve prihode, te sve rashode koje je poduzeće ostvarilo tijekom određenog razdoblja, najčešće je to jedna godina i sučeljavanjem tih dvaju stavki generira financijski rezultat poslovanja koji, ukoliko prihodi premašuju rashode biva pozitivan ili u obrnutom slučaju kada rashodi nadilaze iznos prihoda, biva negativan. Pored te dvije situacije postoji i slučaj jednakih prihoda i rashoda pri čemu dobit iznosi nula, no taj slučaj je u praksi prisutan u jako malom postotku. Račun dobiti i gubitka je po svom karakteru dinamički financijski izvještaj upravo

zbog toga što se sastavlja za određeno vremensko razdoblje. Struktura računa dobiti i gubitka raščlanjuje se na tri aktivnosti poduzeća, a to su: poslovne, financijske i ostale (izvanredne) aktivnosti poduzeća.

U ovom primjeru korišten je račun dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za tri promatrana razdoblja od 2017. do 2019. godine.

Tablica 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine *U kunama*

	2017.	2018.	2019.
POSLOVNI PRIHODI	20.838.312	24.202.968	24.095.791
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	20.838.312	24.159.395	24.095.791
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	0	43.573	0
POSLOVNI RASHODI	23.492.310	23.776.571	23.936.233
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	(339.062)	339.062	(1.665.474)
Materijalni troškovi	6.670.189	8.147.864	7.398.995
Troškovi osoblja	9.143.061	9.398.723	9.701.778
Amortizacija	1.553.322	1.568.693	1.501.160
Ostali troškovi	5.333.043	3.307.271	5.963.534
Ostali poslovni rashodi	1.131.757	1.014.958	1.036.203
NETO POSLOVNI PRIHODI	(2.653.998)	426.397	159.558
FINANCIJSKI PRIHODI	96.783	225.986	224.793
Ostali prihodi s osnove kamata	5.880	7.009	7.670
Ostali financijski prihodi	90.903	218.977	217.123
FINANCIJSKI RASHODI	70.598	82.586	94.241
Rashodi s osnove kamata	54.171	66.825	64.797
Ostali financijski rashodi	16.427	15.761	29.444
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	26.185	143.400	130.552
UKUPNO PRIHODI	20.935.095	24.428.954	24.320.584
UKUPNO RASHODI	23.562.908	23.859.157	24.030.474
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	(2.627.813)	569.797	290.110

Porez na dobit	0	0	0
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	(2.627.813)	569.797	290.110

Izvor: Izrada autora na temelju računa dobiti i gubitka poduzeća objavljenog na stranicama Financijske agencije (FINA)

Račun dobiti i gubitka tvrtke Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. prikazuje sve prihode koje je tvrtka ostvarila tijekom promatranog razdoblja te sučeljeni sa svim rashodima u istom razdoblju čine poslovni rezultat, odnosno dobit ili gubitak. Tvrtka je 2017. ostvarila prihode od poslovnih djelatnosti u iznosu 20.838.312 kuna što čini 99,54% ukupnih prihoda dok su rashodi poslovne djelatnosti iste godine premašili iznos poslovnih, ali i ukupnih prihoda te prouzročili gubitak od 2.627.813 kuna. U strukturi poslovnih rashoda najviše se ističe stavka troškova osoblja, odnosno troškovi plaće radnika koja u ovoj tvrtki na godišnjoj razini, u bruto iznosi 9.143.061 kunu, što predstavlja 43,67% udjela u ukupnim prihodima. Pored troškova osoblja u iznosu od 6.670.189 kuna ističu se još i materijalni troškovi te ostali troškovi u poslovanju. U financijskim aktivnostima tvrtke u 2017. godini zabilježen je pozitivan neto financijski prihod u iznosu 26.185 kuna što predstavlja 0,13% ukupnih prihoda tvrtke.

Tvrtka već u idućoj godini, 2018. godini, djelomično popravljajući financijsku sliku poduzeća, naime uslijed povećane realizacije poslova dolazi i do rasta prihoda poslovne djelatnosti od 16,15% te oni u 2018. godini iznose 24.202.968 kuna, što kada se usporedi sa poslovnim rashodima koji su u istom razdoblju porasli za tek 1,21%, dovodi do pozitivnog financijskog rezultata poslovnih aktivnosti u iznosu od 426.397 kuna te uz rast financijskih aktivnosti za 116,52% čini ukupan rezultat poslovanja pozitivnim i to za iznos od 569.797 kuna. Iako je 2018. godine ostvarena dobit u poslovanju, poreza na dobit i dalje nema zbog sanacije gubitka prethodnog razdoblja, kojeg tvrtka ima pravo prenositi i sanirati pet narednih razdoblja te ako u tom razdoblju ne uspije sanirati gubitak, on se otpisuje. U strukturi troškova u 2018. godini dolazi do očekivanih povećanja troškova upravo zbog povećane poslovne aktivnosti, tako dolazi do rasta materijalnih troškova za 22,15% dok troškovi osoblja, zbog svog fiksnog karaktera u poduzeću rastu za samo 2,8%. Značajnije uštede tvrtka je ostvarila u području ostalih troškova koji su pali za 38,99%. Povećanjem poslovnih aktivnosti rasle su u financijske aktivnosti, tako financijski prihodi u 2018. godini rastu za 133,50% u odnosu na prethodnu godinu, dok financijski rashodi za isto razdoblje rastu za 16,98%.

Tvrtka u narednom promatranom razdoblju nastavlja s pozitivnim trendom poslovnog rezultata te je i u 2019. godini ostvarena dobit od 290.110 kuna, odnosno 1,19% ukupnih prihoda u

poslovanju što je u odnosu na prethodnu godinu smanjenje dobiti od 49,09%. Prihodi poslovnih djelatnosti također su manji za 0,44% te iznose 24.095.791 kunu, dok poslovni rashodi bilježe minimalno povećanje od 0,67% u odnosu na prethodno promatrano razdoblje. U strukturi rashoda nije bilo većih promjena osim stavke ostalih troškova u poslovanju koji su porasli za 80,32% te najviše utjecali na prethodno povećanje poslovnih rashoda. U financijskim aktivnostima u 2019. godini zabilježen je pozitivan rezultat koji je iznosio 130.552 kune, no u odnosu na prethodnu godinu prisutan je pad prihoda financijske djelatnosti od 0,53% i rast financijskih rashoda od 14,11%.

Sva dobit tvrtke ostvarena u posljednja dva od ukupno tri promatrana razdoblja se u potpunosti prenosila na pokrivanje gubitka te stoga isplate dividende za dioničare za ta razdoblja nije bilo.

Tablica 5. Stope promjena računa dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine

	2017./2018	2018./2019.
POSLOVNI PRIHODI	16,15%	-0,44%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	15,94%	-0,26%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	100,00%	-100,00%
POSLOVNI RASHODI	1,21%	0,67%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-200,00%	-591,20%
Materijalni troškovi	22,15%	-9,19%
Troškovi osoblja	2,80%	3,22%
Amortizacija	0,99%	-4,31%
Ostali troškovi	-37,99%	80,32%
Ostali poslovni rashodi	-10,32%	2,09%
NETO POSLOVNI PRIHODI	14,94%	-1,11%
FINANCIJSKI PRIHODI	133,50%	-0,53%
Ostali prihodi s osnove kamata	19,20%	9,43%
Ostali financijski prihodi	140,89%	-0,85%
FINANCIJSKI RASHODI	16,98%	14,11%
Rashodi s osnove kamata	23,36%	-3,03%

Ostali financijski rashodi	-4,05%	86,82%
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	116,52%	-14,64%
UKUPNO PRIHODI	16,69%	-0,44%
UKUPNO RASHODI	1,26%	0,72%
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	-121,68%	-49,09%
Porez na dobit	0,00%	0,00%
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	-121,68%	-49,09%

Izvor: Izrada autora na temelju računa dobiti i gubitka poduzeća objavljenog na stranicama Financijske agencije (FINA)

U tablici 6. prikazana je vertikalna analiza računa dobiti i gubitka promatranog poduzeća za promatrano razdoblje od 2017. do 2019. godine u kojoj se analiza provodi korištenjem stavke ukupnog prihoda kao baze za provedbu iste.

Tablica 6. *Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine*

	2017.	2018.	2019.
POSLOVNI PRIHODI	99,54%	99,07%	99,08%
Prihodi od prodaje (izvan grupe)	99,54%	98,90%	99,08%
Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	0,00%	0,18%	0,00%
POSLOVNI RASHODI	112,21%	97,33%	98,42%
Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-1,62%	1,39%	-6,85%
Materijalni troškovi	31,86%	33,35%	30,42%
Troškovi osoblja	43,67%	38,47%	39,89%
Amortizacija	7,42%	6,42%	6,17%
Ostali troškovi	25,47%	13,54%	24,52%
Ostali poslovni rashodi	5,41%	4,15%	4,26%
NETO POSLOVNI PRIHODI	-12,68%	1,75%	0,66%
FINANCIJSKI PRIHODI	0,46%	0,93%	0,92%
Ostali prihodi s osnove kamata	0,03%	0,03%	0,03%
Ostali financijski prihodi	0,43%	0,90%	0,89%

FINANCIJSKI RASHODI	0,34%	0,34%	0,39%
Rashodi s osnove kamata	0,26%	0,27%	0,27%
Ostali financijski rashodi	0,08%	0,06%	0,12%
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	0,13%	0,59%	0,54%
UKUPNO PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%
UKUPNO RASHODI	112,55%	97,67%	98,81%
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	-12,55%	2,33%	1,19%
Porez na dobit	0,00%	0,00%	0,00%
DOBIT NAKON OPOREZIVANJA	-12,55%	2,33%	1,19%

Izvor: Izrada autora na temelju računa dobiti i gubitka poduzeća objavljenog na stranicama Financijske agencije (FINA)

3.3. Izvještaj o novčanom toku poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.

Na temelju podataka iz prethodna dva izvještaja, te bilješki uz financijske izvještaje generiran je i izvještaj o novčanom toku poduzeća za razdoblje od 2017. do 2019. godine koji je prikazan tablicom 7.

Tablica 7. Izvještaj o novčanom tijeku poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine

OPERATIVNE AKTIVNOSTI	2017.	2018.	2019.
Neto dobit	-2.627.800	569.800	290.100
Amortizacija	1.553.300	1.568.700	1.501.200
Promjena zaliha	-508.500	287.600	-1.705.400
Promjena kratkotrajnih potraživanja	2.891.900	-3.638.600	2.892.600
Promjena kratkotrajne financijske imovine	16.800	-299.000	298.300
Promjena kratkoročnih operativnih obveza	-827.500	1.325.500	-4.628.600
Promjena pasivnih razgraničenja	5.400	-29.100	70.200
Neto novčani tijekovi iz operativnih aktivnosti	503.700	-215.100	-1.281.600

INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI	2017.	2018.	2019.
---------------------------------	-------	-------	-------

Promjena ispisom dugotrajne imovne materijalne imovine bez amortizacije	-950.100	-721.300	-1.587.300
Promjena dugotrajne financijske imovine	-128.500	355.000	105.100
Neto novčani tijekovi iz investicijskih aktivnosti	-1.078.600	-366.300	-1.482.200

FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	2017.	2018.	2019.
Promjena kapitala i rezervi bez poslovnog rezultata tekuće godine	-205.600	0	0
Promjena dugoročnih obveza	-880.000	-469.700	3.851.600
Promjena kratkoročnih financijskih obveza	300.000	321.500	-1.107.800
Neto novčani tijekovi iz financijskih aktivnosti	-785.600	-148.300	2.743.800

Neto novčani tijek (OCF+ICF+FCF)	-1.360.500	-729.700	-20.000
Novac na početku razdoblja	2.193.400	832.900	103.300
Novac na kraju razdoblja	832.900	103.300	83.300

Izvor: Izrada autora temeljem podataka sa servisa Poslovna.hr

Novčani tijek iz operativnih aktivnosti u 2017. godini je, unatoč gubitku u poslovanju, ostao pozitivan i iznosio 503.700 kuna. Neto novčani tijek investicijskih aktivnosti iste godine bilježi znatno smanjenje i to u iznosu od 1.078.600 kuna i to najviše zbog promjene kod ispisa, odnosno isknjižavanja dugotrajne materijalne imovine. Financijske su aktivnosti u istoj godini također negativne i to u iznosu od 785.600 kuna i to dijelom zbog promjene u strukturi kapitala, ali većinskim dijelom zbog smanjenja dugoročnih obveza. Novac na početku razdoblja od 2.193.400 kuna se konvertirajući se u imovinu ili potraživanja gotovo istopio, te na kraju razdoblja iznosio 832.900 kuna. Uzevši u obzir novčane tijekove iz sve tri aktivnosti generira se ukupni neto novčani tok za 2017. godinu koji iznosi -1.360.500 kuna.

2018. godina sa sobom nosi negativan predznak u sve tri aktivnosti. Prva i najvažnija u poslovanju, operativna aktivnost je smanjena za 215.100 kuna što predstavlja pad od 142,70% u odnosu na prethodnu godinu. Investicijske aktivnosti također bilježe pad 366.300 kuna što je posljedica gubitka prethodne godine koja je samim time djelomično onemogućila ulaganja u dugotrajnu imovinu poduzeća. Financijske aktivnosti uzrokovane promjenom dugoročnih obveza u iznosu 469.700 kuna, te promjenom u odnosu na prethodnu godinu od 81,12% ostaju

negativne i iznose 148.300 kuna. Početni novac u iznosu od 832.900 kuna do kraja 2018. godine pao je na 103.300 kuna.

Iduća, 2019. godina dovodi do blagog poboljšanja stanja što se neto novčanog toka tiče, naime on je sa -729.700 kuna 2018. godine došao do -20.000 kuna u 2019. godini. Neto novčani tok operativnih aktivnosti iznosi -1.281.600 kuna što je najvećim dijelom posljedica promjene kratkoročnih operativnih obveza i to za iznos od 4.628.600 kuna. Tijekovi iz operativnih aktivnosti porasli su za 495,82% u odnosu na prethodnu godinu. Rast se dogodio i kod novčanih tijekova iz investicijskih aktivnosti za 304,64%, što je u najvećem dijelu kao posljedica promjena dugoročnih obveza koja je iznosila 3.851.600 kuna. Novac na početku razdoblja je, kao u prethodne dvije godine padao te na kraju 2019. godine došao na samo 83.300 kuna, te se može reći da je u odnosu na svoju imovinu izrazito nisko likvidno poduzeće.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA

Pored vertikalne i horizontalne analize u analizi financijskih izvještaja koristi se i metoda analize pomoću financijskih omjera, odnosno pokazatelja. Financijski omjeri se izračunavaju sučeljavanjem pojedinih stavki iz temeljnih financijskih izvještaja kako bi se dobila jasnija slika o pojedinim segmentima unutar izvještaja te se na temelju dobivenih izračuna donose zaključci o stanju poduzeća. Kako bi se rezultati dobiveni izračunom financijskih pokazatelja mogli što bolje interpretirati, potrebno ih je usporediti. Uspoređivanje rezultata može biti učinkovito ukoliko se poduzeće uspoređuje sa poduzećem iste ili slične djelatnosti, te ukoliko se uspoređuju podaci poduzeća unazad više obračunskih razdoblja. Financijski omjeri se najčešće rangiraju prema skupinama, postoje omjeri likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, investiranja i profitabilnosti. Za potrebe ovog rada detaljnije objašnjeni i korišteni su: pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, profitabilnosti i pokazatelji aktivnosti.

4.1. Pokazatelji likvidnosti

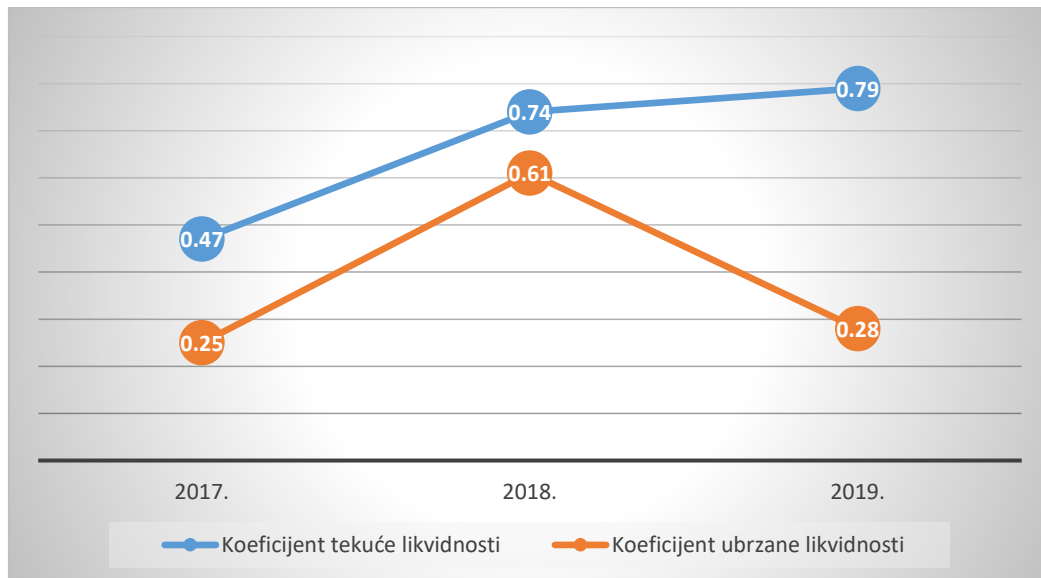
Pokazatelji likvidnosti prvi su i najbrži način izračuna sigurnosti poslovanja te izračuna solventnosti tvrtke. Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnosti poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Oni su važni su za donošenje odluka vezanih uz podmirivanje obveza prema dobavljačima, kreditorima te državi. U promatranom primjeru korišteni su koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent ubrzane likvidnosti.

Tablica 8. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine

	2017.	2018.	2019.
Kratkotrajna imovina (u kunama)	2.845.512	5.765.835	4.260.366
Kratkoročne obveze (u kunama)	6.096.965	7.743.917	5.423.324
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,47	0,74	0,79
Zalihe (u kunama)	1.297.834	1.010.238	2.715.599
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,25	0,61	0,28

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz bilance poduzeća objavljene na stranicama Financijske agencije (FINA)

Grafikon 2. Kretanje pokazatelja likvidnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Izvor: Izrada autora na temelju podataka iz tablice 8.

Na prethodnom grafikonu prikazano je kretanje dvaju koeficijenata kroz tri obračunska razdoblja. Prvi koeficijent, prikazan plavom bojom, iskazuje trogodišnju tendenciju rasta, no još uvijek daleko ispod uobičajenih vrijednosti od 1.5 što poduzeće izlaže visokom riziku manjka sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza. Druga krivulja prikazuje koeficijent ubrzane likvidnosti koji u 2018. godini, zbog visokog rasta kratkotrajne imovine raste više od 100%, ali se već u idućem razdoblju, 2019. godini, zbog spušta na gotovo istu razinu kao u prvoj promatranoj godini. Kroz sva tri obračunska razdoblja ne dolazi do uobičajene vrijednosti koeficijenta.

4.2. Pokazatelji zaduženosti

Strukturu kapitala i načine kojima poduzeće financira svoju imovinu pokazuju pokazatelji zaduženost, oni također određuju stupanj korištenja financijskih sredstava za koje se poduzeće zadužilo. Visokim stupanjem zaduženosti društvo gubi financijsku fleksibilnost, postoji sve veći rizik bankrota, a samim je time i otežano pronalaženje novih investitora. Poduzeće može

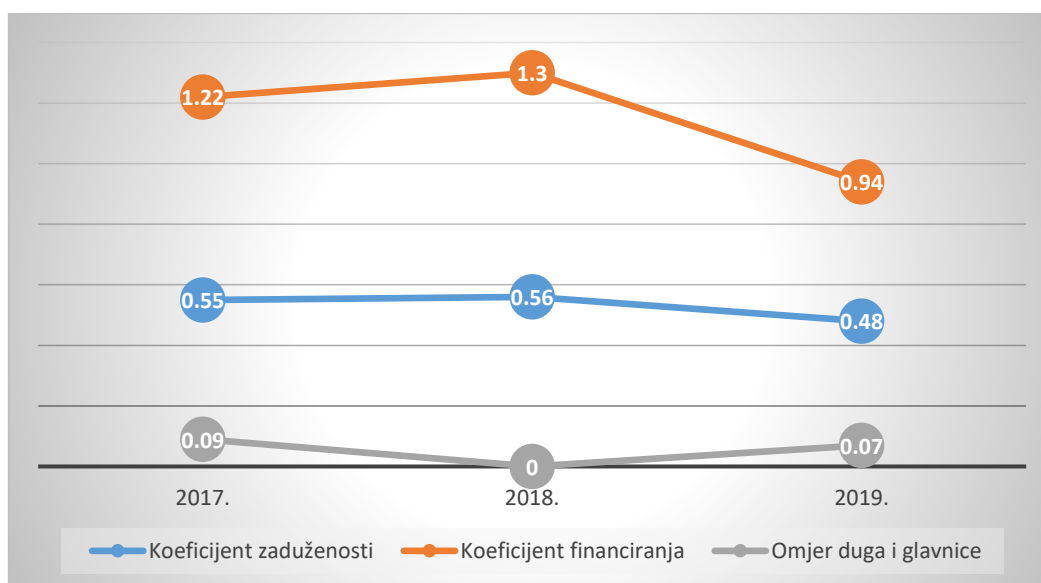
imati stupanj zaduženosti pod kontrolom i posuđena sredstva koristiti na način koji može biti rezultat porasta povrata sredstava u odnosu na investirana sredstva društva čime postoji veza između pokazatelja zaduženosti i pokazatelja profitabilnosti. U ovom primjeru korišteni su koeficijenti zaduženosti i financiranja te omjer duga i glavnice.

Tablica 9. *Pokazatelji zaduženosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine*

	2017.	2018.	2019.
Ukupne obveze (u kunama)	6.566.703	7.743.917	5.859.108
Ukupna aktiva (u kunama)	12.006.501	13.724.417	12.199.939
Koeficijent zaduženosti	0,55	0,56	0,48
Kapital i rezerve (u kunama)	5.395.033	5.964.830	6.254.939
Koeficijent financiranja	1,22	1,30	0,94
Dugoročne obveze (u kunama)	469.738	0	435.784
Omjer duga i glavnice	0,09	0,00	0,07

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz bilance poduzeća objavljene na stranicama Financijske agencije (FINA)

Grafikon 3. *Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine*

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz tablice 9.

Na grafikonu su prikazana kretanja koeficijenta zaduženosti i financiranja te omjer duga i glavnice. Koeficijent financiranja, prikazan narančastom linijom dovodi do zaključka da je poduzeće jako rizično, ali do 2019. godine se situacija popravlja i koeficijent pada ispod 1 te poduzeće postaje manje rizično. Koeficijent zaduženosti kroz sva tri razdoblja posluje na samoj granici uobičajenog koeficijenta od 0.5, no u posljednjoj promatranj godini taj broj pada na 48% zaduženosti te postaje prihvatljiv. Pokazatelj koji mjeri koliko je poduzeće sposobno iz svog kapitala servisirati dugoročne obveze je u ovom primjeru izuzetno dobro pozicioniran, naime omjer je u prvom i posljednjem promatranom obračunskom razdoblju na daleko niskoj razini od 9 i 7% dok ga u 2018. godini, zbog nepostojanja dugoročnih obveza uopće nema.

4.3. Pokazatelji profitabilnosti

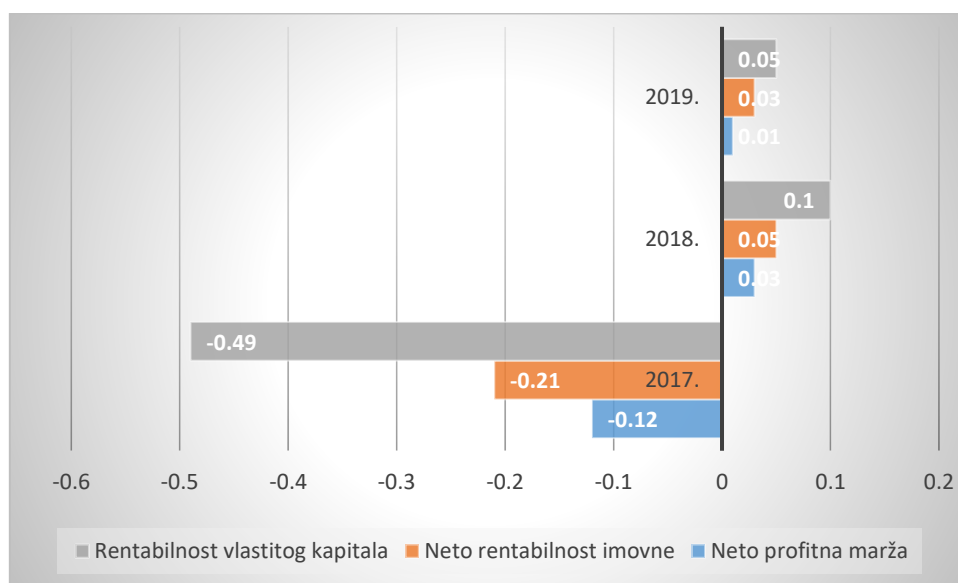
Pokazatelji profitabilnosti pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća, oni povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama te mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu. Analiza profitabilnosti poslovanja poduzeća se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Za potrebe ovoga rada interpretirana je: neto profitna marža, neto rentabilnost imovine, te rentabilnost vlastitog kapitala.

Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine

	2017.	2018.	2019.
Dobit nakon oporezivanja (u kunama)	-2.627.813	569.797	290.110
Ukupni prihodi (u kunama)	20.935.095	24.428.954	24.320.584
Neto profitna marža	-0,12	0,03	0,01
Ukupna aktiva (u kunama)	12.006.501	13.724.417	12.199.939
Neto rentabilnost imovne	-0,21	0,05	0,03
Kapital i rezerve (u kunama)	5.395.033	5.964.830	6.254.939
Rentabilnost vlastitog kapitala	-0,49	0,1	0,05

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća objavljene na stranicama Financijske agencije (FINA)

Grafikon 4. Kretanje pokazatelja profitabilnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz tablice 10.

Grafikon iznad prikazuje kretanje pojedinih koeficijenata po promatranim godinama. Prva godina označena je plavom bojom, to je godina ostvarenja poslovnog gubitka koji sudjeluje u izračunu sva tri promatrana koeficijenta iz ove skupine, te dobiveni rezultati dobivaju negativan predznak. Već iduće godine stanje se blago poboljšava i tvrtka uspijeva poslovati sa dobitkom što za sobom povlači i pozitivne koeficijente. Neto profitna marža kao najčešće promatrani koeficijent iz ove skupine iznosi skromnih 1%, rentabilnost imovine 3% dok rentabilnost kapitala pokazuje 5%, pokazatelji sa sobom nose jako male postotke koji su ipak zadovoljavajući jer predstavljaju prvu stepenicu oporavka od nastalog gubitka. U trećoj promatranoj godini se pozitivan trenda i nastavio, profitna marža raste na 3%, rentabilnost imovine na 5 % te stavka koja pokazuje dobit na uloženi vlastiti kapital, te koja se udvostručila i sada iznosi prihvatljivih 10%.

4.4. Pokazatelji aktivnosti

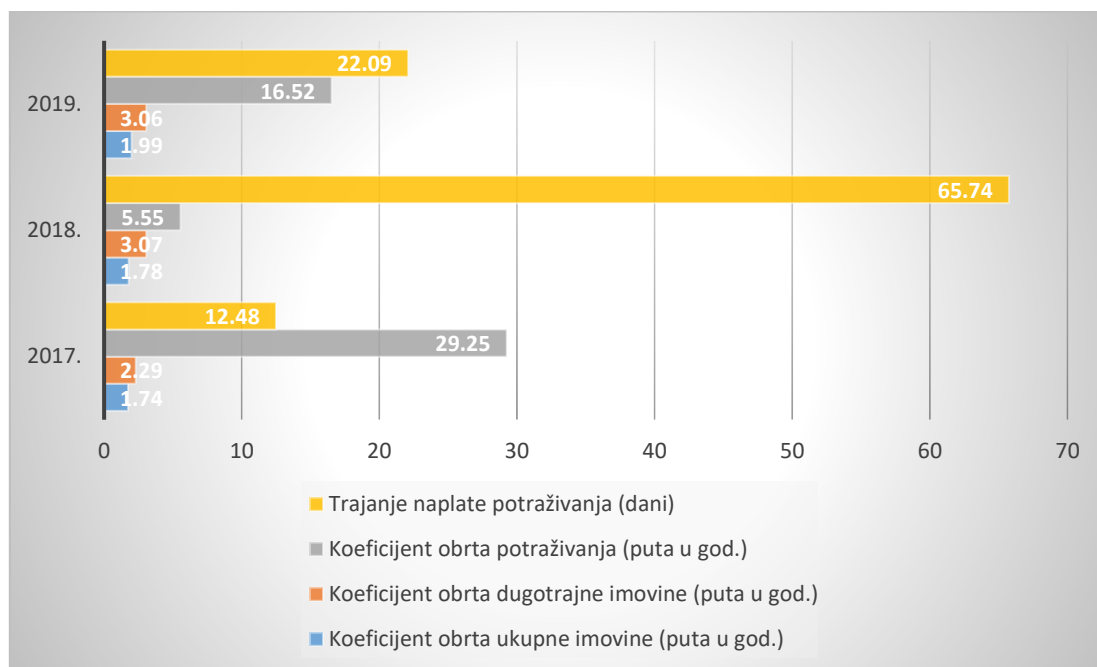
Pokazatelji aktivnosti (odnosi efikasnosti, odnosi obrtaja ili koeficijent obrtaja) ukazuju na brzinu cirkulacije imovine društva u poslovnim procesima. Oni se još koriste kod ocjenjivanja djelotvornosti kojom management angažira imovinu povjerenu od vlasnika. Poželjno je da je koeficijent obrta što veći tj. da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedine vrste imovine što kraće, a prosječne dane vezivanja sredstava možemo izračunati ako nam je poznat koeficijent obrta.

Tablica 11. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine

	2017.	2018.	2019.
Ukupan prihod (u kunama)	20.935.095	24.428.954	24.320.584
Ukupna aktiva (u kunama)	12.006.501	13.724.417	12.199.939
Koeficijent obrta ukupne imovine (puta u god.)	1,74	1,78	1,99
Dugotrajna imovina (u kunama)	9.160.989	7.958.582	7.939.573
Koeficijent obrta dugotrajne imovine (puta u god.)	2,29	3,07	3,06
Prihod od prodaje (u kunama)	20.838.312	24.159.395	24.095.791
Potraživanja (u kunama)	712.534	4.351.090	1.458.494
Koeficijent obrta potraživanja (puta u god.)	29,25	5,55	16,52
Dani u godini	365	365	365
Trajanje naplate potraživanja (dani)	12,48	65,74	22,09

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća objavljene na stranicama Financijske agencije (FINA)

Grafikon 5. Kretanje pokazatelja aktivnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine

Izvor: Izrada autora temeljem podataka iz tablice 11.

Jedan od interno korisnih skupina pokazatelja svakako je koeficijent obrtaja, u promatranom primjeru prezentirani su koeficijenti obrtaja ukupne i dugotrajne imovine te obrtaj potraživanja koji sa sobom donosi i trajanje naplate potraživanja. Koeficijent obrta ukupne imovine je kroz tri promatrana razdoblja bilježio skroman rast, no poduzeće izrazito dobro koristi svoju imovinu te ju u jednom obračunskom razdoblju uspije povratiti za gotovo 2 puta. Kod dugotrajne imovine je slika nešto bolja, iz razloga što je poduzeće pretežito uslužnih djelatnosti, ono bi trebalo imati dobru iskorištenost imovine što tvrtka primjer i ima, u prvom promatranom razdoblju ono iznosi 2.29 puta, dok već u idućoj godini s povećanjem obujma poslova koeficijent raste iznad 3 puta godišnje te tako ostaje i u 2019. godini. Što se tiče potraživanja, u promatranom primjeru 2017. godina bilježi najbolji koeficijent od 29,25 puta u godini, ali već u idućoj godini, zbog nemogućnosti naplate dospjelih potraživanja, koeficijent pada na samo 5,55 puta godišnje. 2019. godina koeficijent djelomično dovodi do stabilizacije, te on iznosi 16,52 puta u godini. Unatoč takvim promjenama u obrtaju potraživanja dolazi i do promjene u danima naplate, u prvoj godini poduzeće je svoja potraživanja, u prosjeku, naplaćivalo već nakon trinaestog dana, u drugoj godini posljedično nemogućnošću naplate potraživanja se naplaćuju tek nakon 66. dana i nakon djelomične stabilizacije i oporavka vrijeme naplate u posljednjoj godini pada na 23 dana.

5. ZAKLJUČAK

Nakon provedene analize financijskih izvještaja poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine dobiva se sveobuhvatna slika poslovanja promatranog društva. Provedenom horizontalnom i vertikalnom analizom te zaključno sa financijskim omjerima dobiveni su zaključci koji su od interesa za upravu tvrtke, njezine zaposlenike, ali i potencijalne investitore.

Poduzeće Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u promatranom razdoblju imalo je oscilacije u poslovanju, no uzevši sve segmente poslovanja u obzir, čini se da je poduzeću potrebna dokapitalizacija. Prvi je razlog što vrijednost dugotrajne imovine, koja je u ovom poduzeću glavni pokretač poslovanja, svake godine opada, odnosno amortizira se, te nadmašuje iznos novonabavljene imovine. Drugi je razlog dugoročni rast i razvoj poduzeća kroz sudjelovanje na javnim natječajima na kojima se, radi sigurnosti, u užu izbor odabiru poduzeća sa većim temeljnim kapitalom. Poduzeću je prema strukturi troškova potrebna i kvalitetna racionalizacija troškova jer djelomična racionalizacija u 2018. godini, u godini nakon iskazanog gubitka, dugoročno nije dala adekvatne rezultate. Poduzeće također treba paziti na izrazito nisku razinu tekućih sredstava jer svako izlaganje niskoj razini likvidnosti poduzeće izlaže dodatnom riziku.

6. LITERATURA

1. Belak, V. (2014.), Analiza poslovne uspješnosti, Zagreb, RRiF-plus d.o.o. za nakladništvo i poslovne usluge
2. John A. Tracy (1996.), Kako čitati i razumjeti financijski izvještaj, Zagreb, TEB poslovno savjetovanje.
3. Novak, B. (2001.), Odlučivanje u financijskom upravljanju, Osijek, Ekonomski fakultet u Osijeku.
4. Van Horne, J.C., Wachowicz, J.M. (2002.), Osnove financijskog menedžmenta trinaesto izdanje, Zagreb, Mate.

Internetske stranice:

1. <http://www.vodoprivreda.hr/> (pristupljeno 28.07.2020.)
2. <http://www.vodoprivreda.hr/povijest.html> (pristupljeno 28.07.2020.)
3. <http://www.vodoprivreda.hr/struktura.html> (pristupljeno 28.07.2020.)
4. http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf (pristupljeno 20.08.2020.)
5. <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp> (pristupljeno 19.05.2020.)
6. <https://alphacapitalis.com/2018/02/19/financijski-omjeri-i-indikatori-likvidnost-zaduzenost-aktivnost/> (pristupljeno 29.08.2020.)
7. <https://www.skdd.hr/portal/f?p=100:52:9440718854587::NO:RP::> (pristupljeno 11.09.2020.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Bilanca poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine	5
Tablica 2. Stope promjena bilance poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine	8
Tablica 3. Struktura bilance poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine.	10
Tablica 4. Račun dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine	12
Tablica 5. Stope promjena računa dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine.....	14
Tablica 6. Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine.....	15
Tablica 7. Račun dobiti i gubitka poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine	16
Tablica 8. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine	19
Tablica 9. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine	21
Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine	22
Tablica 11. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. u razdoblju od 2017. do 2019. godine	24

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prikaz vlasničke strukture poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d.	3
Grafikon 2. Kretanje pokazatelja likvidnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine.....	20
Grafikon 3. Kretanje pokazatelja zaduženosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine.....	21
Grafikon 4. Kretanje pokazatelja profitabilnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine	23
Grafikon 5. Kretanje pokazatelja aktivnosti poduzeća Vodoprivreda Nova Gradiška d.d. za razdoblje od 2017. do 2019. godine.....	25